

HOSPICOVÉ HNUTÍ – VYSOČINA

občanské sdružení

Nové Město na Moravě, Česká republika

Výroční zpráva ♦ 2003

Na poslední cestě nebýt sám

Kdo jsme, co chceme a co nabízíme ?

Jsme: občanské sdružení, založené v roce 2000 v Novém Městě na Moravě pod názvem HOSPICOVÉ HNUTÍ – VYSOČINA (dále „HHV“). Důvodem existence našeho sdružení je přispívat ke zlepšení péče o umírající a jejich blízké. Hospicovou péči poskytují dobrovolníci. Naše sdružení je nezávislé na církevních, politických či jiných institucích. Služby, které poskytujeme našim klientům, jsou bezplatné.

Chceme:

- ✓ **pomáhat umírajícím a jejich rodinám** smířit se s realitou smrti,
- ✓ **být s umírajícími**, pomáhat jim důstojně prožít poslední období života, a přitom respektovat jejich sociální, psychické a duchovní potřeby,
- ✓ **povzbuzovat rodiny** k odvaze a ochotě pečovat o umírajícího člověka,
- ✓ **vést dialog s veřejností**, který by vedl ke změně v postojích a v míře osobní angažovanosti vzhledem k umírajícím a truchlícím lidem.

Nabízíme:

- ✓ **dobrovolnickou službu** u lůžka při doprovázení umírajících v léčebnách dlouhodobě nemocných, v nemocnicích, v domovech důchodců nebo doma,
- ✓ **doprovázení v žalu a smutku**, hospicové poradenství,
- ✓ **dobrovolnický program** pro ty, kdo chtějí být užiteční potřebným,
- ✓ **informace a vzdělávání** k problematice umírání, smrti a zármutku.

Jak nám můžete pomoci?

Můžete se stát dobrovolníkem HHV:

HHV hledá dobrovolníky pro hospicovou práci. Dobrovolníkem se může stát každý dospělý člověk, který absolvuje přípravu pro dobrovolníky a uzavře s HHV dohodu o dobrovolnické činnosti. Dobrovolnictví v hospicové péči nevyžaduje žádnou zvláštní kvalifikaci, dobrovolník nemusí být zdravotníkem, psychologem ani duchovním.

Můžete se stát členem HHV:

Členem sdružení se může stát každý, kdo chce podporovat hospicovou myšlenku a řídit se stanovami sdružení.

Obsah

- Místo úvodu o středu života • 4
- Naklonit se k němu, naklonit se k ní • 6
- Služba u lůžka očima našich dobrovolníků • 8
- Potkat se se sebou samým • 10
- Kurz hospicové péče pro budoucí dobrovolníky • 12
- Mluvit s druhými • 14
- II. ročník Hospicových večerů • 15
- Neviditelný svět • 16
- Partnerství s jinými organizacemi • 18
- Institucionální rozvoj sdružení • 20
- Večer pro HHV • 21
- Finanční zpráva • 22
- Poděkování • 24
- Rok 2004, pohled dopředu • 26
- HHV, základní charakteristika sdružení – rok 2003 • 28

Místo úvodu o středu života

Vážení čtenáři, milí přátelé,

dovolte mi, abych vynechal úvod. Pokusím se zaostřit pohled na podstatné. Místo úvodu chci mluvit o středu života.

Začnu jednoduchým výjevem. Jeho účastníky jsou dva lidé. Jeden je na tom bídě, leží na posteli nemocných a nemá velkou naději. Druhý u té postele stojí, sedí nebo klečí. Přišel, aby přinesl pokoj.

Domnívám se, že v tomto jednoduchém výjevu je ukryta podstata člověka. Tajemství a smysl lidství. Když bychom chtěli říci, kdo je člověk, těžko bychom hledali výstižnější obraz. Neznámým civilizacím, kamsi do hlubin vesmíru, vysíláme elektromagnetické zprávy o tom, kdo jsou lidé. Vysíláme obraz lůžka, dvou postav a pokoje mezi nimi.

Jako lidé jsme nositeli různých dobrých obdarování. Umíme myslet, pracovat, tvořit, učit druhé. Jedno z obdarování však pokládám za základní, lidem nejvlastnější. Máme schopnost rozeznat, že jsme voláni k „maličkým“. K nevhledným, tupeným, odmítaným, nepotřebným, vyhnáným, vězněným, hladovým, vnitřně zraněným, nemocným, umírajícím. Jsme voláni, protože můžeme přinést pokoj.

Pokusím se o rozkreslení tohoto výjevu pokoje:

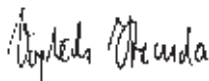
První je ten ležící nemocný. Co všechno se může dít v jeho duši! Jak těžké musí být přijímat současně bezmocnost těla, vlastní nepotřebnost, blízkost konce spojenou se ztrátou všech milovaných a všeho milovaného, vědomí minulého promarněného času a promarněných příležitostí. Jak těžké musí být přijmout vše najednou. Musí to být jako balvan. Ten přicházející může přinést pokoj, kterým se snaží – jako heverem – ten balvan nadzdvihnout, nadlehčit.

Druhý je ten, kdo přišel. Co všechno se může dít v jeho duši! Jak těžké bývá vstoupit bez pomůcek, bez pilulek, bez naučených postupů, bez uniformy profesionála, vlastně nahý, k člověku, budícímu soucit nebo odpor. Nevím, jak mu pomoci, nevím, co mu říci, očekávám jeho hněv. Vždyť já jsem živý a on mrtvý. Navíc: ten, který přichází, je smrtelník, obyčejný člověk, který má kupu starostí, starostí živých, které nemusejí být lehčí než starosti umírajících. A teď se může odehrát ten zázrak. Zvláštní paradox, o kterém vědí ti, kteří se setkávají s nemocí a umíráním častěji. Nemocný obdaruje pokojem toho, kdo za ním přišel: člověče neboj se, já jsem rád že jsi u mě, vím, jak na tom jsem a přijal jsem to.

Jeden s druhým se setkali. Oba, osobně, prožívají a spolu nesou úzkost z vrcholícího utrpení. Oba, osobně, mají naději, že za utrpením bude klid, zbavený bolesti a bezmocnosti. Naplnění, ne prázdnota. Cíl, ne prohra. Život, ne smrt.

Myslím, že takováto setkání dvou lidí u jedné postele jsou prázkladem našeho obyčejného, slzavého i radostného, bytí v tomto světě. Jsou středem života. To, co v našem sdružení děláme, se s tímto obrazem dosti kryje. To je ohromná výsada.

Dovolte mi, abych za sebe i za předsednictvo HHV poděkoval všem Vám, kdo se podílíte na práci HHV. Děkujeme za pomoc, podporu a sympatie, kterých se nám od Vás dostávalo hojně i v roce 2003.

Vojtěch Hrouda, předseda HHV

„V bídě nemoci, žalu a umírání doprovázíme člověka.

Dva vidí na cestu, kde jeden bloudí v temnotě.

Dva vidí život, i v údolích stínů smrti, i v údolích samoty...“

Naklonit se k němu, naklonit se k ní

Dobrovolníci našeho sdružení chodí za lidmi, jejichž čas se nachýlil. Chodí za nimi proto, že slyší jejich volání o pomoc. Slyší signalizaci končícího života.

Někdo volá o pomoc, vysílá signály, zvoní na zdravotní sestru, na děti, na přátele, na Boha. Má nad hlavou zvon, ale docházejí mu síly, aby dlouze a hlasitě zvonil. Pro nás, kteří jsme na tom lépe, nemusí být snadné ten zvon zaslechnout: slabé, krátké cinknutí a pak ticho v průvanu věčnosti. To ticho ale neznamená, že nás umírající nevolá. To ticho znamená, že nemá sílu rozhoupat zvon.

Zvoní většinou někdo vážně nemocný nebo někdo velmi starý. Lidé v hospicových sdruženích se snaží ty zvonky, to slabé cinkání, uslyšet. Těžko popsat, jak je to důležité. Jak je důležité přijít. Co my víme, co všechno se promarní, prošvihne, když nepřijdeme. Přišli jsme na základě instinktu, vcítění a zkušenosti, nesvolalo nás silné, tklivé a nutkavé zvonění. A pod zvonem se nám otevřel vchod do skrytých podzemních slují plných bolesti, strachu, pocitů viny a trýznivých nevyslyšených přání. Jak je důležité přicházet na tato místa.

Symbolika zvonu nabízí také útěchu. Ať je to zvon na lodi našeho života. Když je život plavbou, pak na konci je přístav. To zvonění je úlevná, a snad i radostná, zpráva pro správce přístavu, že naše loď je u cíle a čeká na povolení vplout a zakotvit. A přístav, to je útočiště, odpočinek a pokoj. Ten pokoj, o kterém jsme mluvili na předchozích stránkách. Přístav je živoucí klid a naplnění nadějí, ze kterých jsme žili na rozbořeném moři.

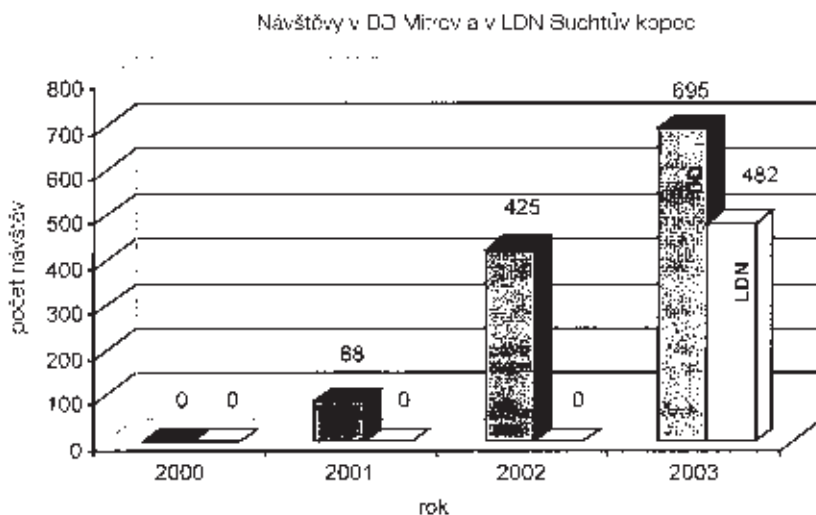
Proč lidé před smrtí volají? Co potřebují? A potřebují vůbec něco, když jim nemoc nebo stáří zatemní mysl nebo způsobí nesnesitelné bolesti? Je mnoho takových otázek. Nemusíme umět na všechny odpovědět. Nemusíme, a ani nemůžeme, najít odpovědi platné pro všechny. Umírání a smrt jsou příliš vážné, příliš tajemné a příliš osobní, než abychom mohli v něco podobného doufat.

Chceme zde připomenout jednoduchou možnost, kterou má v zásadě každý člověk. Chceme připomenout, že se můžeme, a v jistém smyslu máme, k umírajícímu člověku naklonit. Naklonit se k člověku, ležícímu na posteli, na lůžku, sedícímu v křesle. Naklonit se jednak tělem, jednak duchem. Naklonit se celou naší osobností, s vnitřním zájmem a soucitem. A z hlubokosti našeho vlastního života. A v modlitbě, můžeme-li. Když se nakloníme, dozvíme se, co náš umírající bratr nebo naše umírající sestra potřebuje a co pro něj nebo pro ni můžeme v tu chvíli nejlepšího udělat. Možná, že bez naklonění to vůbec nejsme schopni zjistit.

Výsledky naší práce

doprovázení nemocných, umírajících a osamělých lidí

Sociální službu doprovázení poskytuje HHV jednak vážně nemocným lidem, zejména lidem v terminální fázi onemocnění, jednak osamělým lidem, zpravidla seniorům. U většiny klientů HHV se nemoc, stáří a osamělost kombinují. Za určitých podmínek může takto pojatá sociální služba přirozeně vyústit ve službu hospicového doprovázení umírajícího člověka a jeho rodiny. V roce 2003 poskytovalo HHV tento typ péče především v Léčebně dlouhodobě nemocných (LDN) na Buchtově kopci a v Domově důchodců (DD) na Mítrově. Obě zařízení se nacházejí v mikroregionu Novoměstsko.

Shrnutí, rok 2003:

- HHV pokračovalo v pravidelných návštěvách klientů DD Mítrov. Naši dobrovolníci vykonali celkem 695 návštěv, navštěvován byl okruh asi 40 lidí. Došlo k výraznému zlepšení vztahů s personálem DD.
- HHV změnilo systém dobrovolnické práce v LDN Buchtův kopec, od dubna začali dobrovolníci do LDN dojíždět pravidelně. V roce 2003 byly vykonány celkem 482 návštěvy, navštěvován byl okruh asi 50 lidí.
- HHV se angažovalo ve 14 případech doprovázení v umírání (3 případy v roce 2002, žádný případ v letech 2001 a 2000).

Služba u lůžka očima našich dobrovolníků

Z návštěvy v DD Mitrov.

(foto Vojtěch Hrouda)

„Každý výjezd do domova důchodců na Mitrově nebo do léčebny na Buchtově kopci je pro mne tak trochu krokem do neznáma. Nikdy nevím, co se bude dít, jak budou návštěvy probíhat, jak se budou klienti cítit, jak budou reagovat. Pokaždé, než vstoupím do pokoje, padne na mne bázeň. Přeji si, abych byla vnímavá, pozorná, prostě citlivá k potřebě klientů, abych věděla, kdy mluvit, kdy mlčet, kdy pohladit, kdy se zdržet a kdy odejít. Samozřejmě se mi vždycky všechno nepodaří, ale odcházím většinou se zvláštním vnitřním uspokojením. Vnímám, že klienti jsou vděční za to, že si na ně někdo udělal čas. Možná se zdá, že my chodíme těm lidem něco dát. Myslím, že hodně dávají i oni nám. Obdarováváme se vzájemně.“

„Když jsem jednou přijela na Buchtův kopec, byla na tom jedna paní, za kterou jsem pravidelně chodila, bohužel už hodně špatně. Jak mi oznámily její spolupacientky, byla již několik dní v bezvědomí. Přistoupila jsem k ní. Paní opravdu nereagovala, bylo vidět, že má před sebou poslední chvíle života. Pak jsem ji vzala za ruku a rozloučila se s ní asi těmito slovy: ‚Loučím se s tebou, babičko, přeji Ti klidnou cestu a doufám, že Tě někde v lepším světě čeká jen to dobré‘. Naposledy jsem ji pohladila a odešla jsem.“

„Pan František byl vlastně šibal. Astenická, ztrácející se osůbka na lůžku v LDN. Dnes mě u něj napadlo: ‚Až přijdu příště, tak už se neuvídíme‘. Pánovi bylo něco přes šedesát, ale vypadal mnohem starší. Únava čišela z celého jeho těla. Pan František těžce dýchal, břicho

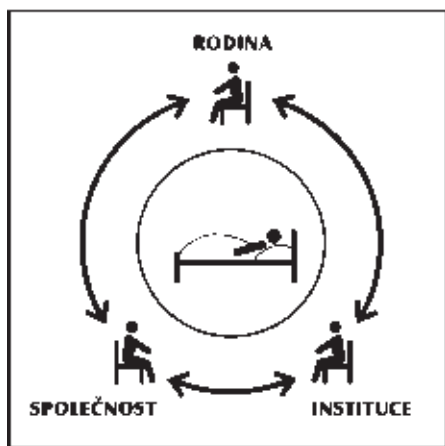
se propadalo, hrudník se chvěl, obličej byl orosený potem. Jeho kašláním znělo zlověstně. Otřela jsem mu čelo, tváře a krk. Svou ruku jsem položila na jeho hrudník. Skoro nic jsme neříkali. Když jsem chtěla ruku stáhnout, pan František otevřel oči a zadržel mě. Přál si, abych ruku nechala tam, kde je. Myslím, že se potom jeho dech zklidnil, kašel polevil a čelo se tolik nerozilo. Pomalinku jsme se pustili do povídání. Hovor byl tichý, útržkovitý, často nesrozumitelný. Pro mě byl přesto nádherný. Řekla jsem mu: ‚Máte pěkný, hustý, kudrnatý vlasy a obočí‘. V té chvíli měly jeho oči šibalský výraz. Při mé příští návštěvě v LDN jsme se už neviděli.“

„Byl jsem u paní, která umírala. Nemohla již mnoho mluvit. Sama ale řekla: ‚Děkuji Vám‘. Pomalu a s velkými přestávkami jsem se jí ptal. Tak, aby mohla odpovídat jenom ‚ano‘ nebo ‚ne‘. Chcete, abych u Vás byl? Ano. Chcete, abych mlčel? Ano. Po delší odmlce jsem se zeptal: ‚Máte strach? Bojíte se?‘ Ano. Čeho se bojíte? Co s vámi bude? Ano. Odvážil jsem se říci: ‚Všichni se něčeho bojíme. Nemocní lidé se bojí. To je normální. Já se taky bojím, když mi něco je. Chcete vzít za ruku? Ano. Od té chvíle jsem ji držel a hladil ruku. Myslím, že byla ráda. Pak jsem pokračoval: ‚Co na ten strach vymyslet, aby nebyl tak velký? On je to takový bubák, strašák na poli s plechovým hrcem na hlavě‘. Usmála se! Rozloučil jsem se s ní: ‚To nejhorší už možná máte za sebou, určitě vás čeká také něco pěkného. Světlo a teplo. Bezpečí. Nebojte se. Budu na Vás myslet‘.“

„Na ten pokoj chodím rád, cítím se tam dobře. Paní K byla vždy spíše rezervovaná, na mě odměřená. Jednou mi řekla, když jsem mluvil nahlas s paní na vedlejší posteli, že jí ty naše řeči nezajímají, že nechce nic poslouchat. Tentokrát mě paní K zavolala, hned jak jsem vešel do pokoje. Byla uplakaná. Její odměřenost zmizela. Svěřila se mi, že jí dnes zemřel manžel. Pak mi o něm vyprávěla. Myslím, že se v tu chvíli paní K dost ulevilo. I ze sebe jsem měl dobrý pocit. Zdálo se mi, že jsem rozhovor zvládl: neříkal jsem hlouposti, planě jsem neutěšoval. Nechal jsem paní K plakat, nevymlouval jsem jí její smutek.“

„Na Mitrově bydlí jedna stará dáma. I ve své skleróze je velmi šarasantní, mluví spiklenecky, ale s noblesou. Její řeč je plná krásných výroků. Vzpomínám si, jak mi řekla o konci života: ‚A tak přijde zubatá a ukáže na tebe prstem: ‚pojď, pojď, pojď ...‘. A my: ‚táp, táp, táp ... jdeme za ní‘. A dodala na mou adresu: ‚Až dospějete, pochopíte, že věci většinou zůstávají nedokončené‘. Pěkné, že?“

Potkat se se sebou samým

Nemocného nebo starého umírajícího člověka by měly mít v péči rodina, odborná instituce a společnost. V první řadě rodina, existuje-li a má-li k této službě možnost, vůli a sílu. Za druhé instituce, tedy nemocnice, léčebna, domov důchodců, hospic nebo hospicový spolek, reprezentovaná zdravotníky a dalšími odborníky, jako garant nevhodnější a nejlepší možné paliativní péče. A do třetice společnost, zastoupená poučenými dobrovolníky. Všichni tito lidé, přicházející k lůžku ze tří různých stran, by se měli u lůžka umírajícího vystřídat a účelně spolupracovat. Každý z nich může nabídnout

umírajícímu jinou kvalitu: člen rodiny minulost, blízkost a vztah. Profesionál odbornou pomoc, zkušenosti a pravdivost. Dobrovolník nezávislou vnímavost, láskyplný odstup a čas.

V kruhu hospicové péče, znázorněném na obrázku, hrají dobrovolníci důležitou roli. Kolik času, energie a odvahy tato práce dobrovolníka stojí? Tolik, kolik sám chce a uzná za přiměřené. Ve slově „dobrovolník“ zní nejen svoboda rozhodování, ale také „dobrá vůle“. Zajímavější je ale druhá strana dobrovolnictví: co užitečného, potěšujícího, příjemného nebo dokonce veselého mohou jako dobrovolník nalézt?

Dobrovolníci HHV se nedávno v jednom dotazníku k této otázce vyjadřovali. Na otázku: „Ovlivnila dobrovolnická činnost vaše postoje, váš hodnotový žebříček nebo váš životní styl?“ odpověděla naše dobrovolnice takto: „*Dobrovolnictví mě vede k pokoře vzhledem k nemocným a různě poznamenaným lidem, k úctě k životu ve všech jeho podobách.*“

Pokora a úcta jsou plody, které jsou přes plot zahrady dobrovolnictví vidět pouhým okem. Zahrada však skrývá plody, které na první pohled vidět nejsou. Je to především možnost, kterou dobře vyjadřuje trochu „západní“, ale přitom výstižný psychologismus: „potkat se se sebou samým“. Najít svou lidskou identitu, kdo já jsem, jaká jsou má nehlubší přání, touhy a potřeby. Setkat se s důvodem své existence, řečeno filosoficky, a se smyslem a cílem svého stvoření, řečeno teologicky.

Potkat se se sebou samým však není zdaleka jen filosofická nebo teologická kategorie nebo teze. Je to hlavně reálný problém, svízel, bolestivá záležitost. Problém nás, konkrétních lidí. Cítíme, že nějak souvisí s nedospělostí, s neodpovědností, s nesebevědomím, s nenaplněním našich přirozených duchovních a duševních potřeb. V psychologických a psychiatrických poradnách se s ním někteří snaží statečně vypořádat. Hledají sami sebe, aby se se sebou samými mohli spřátelit. Mít se rád není sobectví, ale podmínka pro nesobectví. Je mnoho lidí, kteří se rádi nemají a do poraden nechodí. Jejich problém často zůstává ukryt, nepojmenován, „zahrabán“ někde v hlubinách nevědomí. Tam, nijak nerušen, rozsévá další nespokojenost, bolest a pocit vyděděnosti: nepatřím nikam, nejsem nikomu užitečný, nevím kdo jsem a proč tu jsem, neumím se radovat a žít.

Dobrovolnictví v péči o nemocné, umírající a osamělé lidi je doporučeníhodná terapie tohoto existenciálního bloudění. Vede k setkání a opakovanému setkávání se se sebou samým.

Výsledky naší práce

Dobrovolnický program HHV

- HHV má koncepci dobrovolnického programu a postupně ji realizuje.
- HHV zorganizovalo půlroční Kurz hospicové péče pro budoucí dobrovolníky.
- HHV má patnáctičlenou skupinu dobrovolníků.
- HHV organizuje pravidelné intervize a supervize dobrovolníků a čekatelů.
- HHV umožnilo dobrovolníkům účast na několika seminářích a školeních.
- HHV se podílelo na přípravě publikace Průvodce dobrovolnictvím pro neziskové organizace (HESTIA, Praha, 2003).
- HHV instalovalo nástěnku o dobrovolnictví v DD Mitrov.

občanské sdružení
HOSPICOVÉ HNUTÍ – VYSOČINA

pořádá

KURZ

HOSPICOVÉ PÉČE PRO BUDOUCÍ DOBROVOLNÍKY

I. ročník • 2003

večerní lekce

- * **Průvodní projevy umírání – pohled lékaře**
vede MUDr. O. Sláma (Ambulance paliativní medicíny, FN Brno)
- * **Umírající sám nám ukazuje cestu, jak mu pomoci**
vede MUDr. M. Svatošová
- * **Co od nás práce v hospicové péči vyžaduje a co nám dává**
vede Mgr. M. Erdinger (Diakonie Českobratrské církve evangelické)
- * **Dobrovolnictví a dobrovolníci**
vede HOSPICOVÉ HNUTÍ – VYSOČINA
- * **Dobrovolníci v nemocnicích a v sociálních ústavech**
vede L. Houšťová, DiS (občanské sdružení SPEKTRUM Kroměříž)
- * **Práce se zármutkem, žalem a truchlením**
vede PhDr. N. Kubíčková, Ph.D. (Univerzita Palackého v Olomouci)
- * **Stáří a umírání péče o duši doprovázených i doprovázejících**
vede Mgr. R. Sukupová (soukromá psychologická praxe)

exkurze

- * **Domov důchodců Mítrov**
- * **Dům léčby bolesti s hospicem sv. Josefa v Rajhradu**
- * **Hospic sv. Anežky České v Červeném Kostelci**

víkendový
seminář

*sdílení zkušeností z praxe, rozhovory o životě a smrti,
možnost kreativního vyjádření*

HHV nabídlo veřejnosti vzdělávací kurz, koncipovaný jako úvod do problematiky hospicové péče. Smyslem kurzu bylo informovat zájemce o významu, možnostech a perspektivách doprovázení umírajících a jejich blízkých. Od dubna do října měli účastníci kurzu čas a příležitost přemýšlet o své vlastní motivaci pro hospicovou práci. Po skončení kurzu se mohli svobodně rozhodnout, zda se této práci chtějí jako dobrovolníci HHV účastnit.

Do kurzu se přihlásily 33 zájemkyně, které do té doby s HHV nijak nespolupracovaly, a 14 lidí z okruhu spolupracovníků HHV. Organizátory kurzu tento velký zájem mile překvapil. Celý kurz pak absolvovali 2 muži a 35 žen, z celkového počtu 47 účastníků. Po skončení kurzu se 7 žen rozhodlo stát se čekatelkami na dobrovolnickou práci v hospicové péči. Začátkem roku 2004 bylo 5 z nich jmenováno dobrovolnicemi HHV. Ti, kdo kurzem prošli, jej povětšinou hodnotili jako účelný a zdařilý.

Co od nás práce v hospicové péči vyžaduje a co nám dává

(citace z přednášky Mgr. M. Erdingera):

Co od nás tento druh péče vyžaduje? Odpověď na tuto otázku hledejme, a také ji tam nalezneme, v nás samých. Rozhodující je náš hodnotový systém, naše vlastní vyrovnání se s nemocí, umíráním a smrtí. Sigmund Freud napsal, že „Léčíme-li duši, neléčíme tím, co známe, ale tím, kdo jsme“. Hospicová péče tedy vyžaduje nás, naše předpoklady, naše charismata. Nutno však rozlišit: co od nás vyžaduje a co jí skutečně můžeme dát. A nemůžeme dát to, co nemáme. Především však po nás práce v hospicové péči vyžaduje lásku k člověku.

Vycházejme z potřeb umírajícího, ty jsou primární. Tak jako v každém vztahu, tak i zde to nejsme my, kdo víme, co je pro druhého člověka v aktuální životní situaci nejlepší, co nejvíc potřebuje. Je to on sám, kdo to ví. Úkolem a uměním je rozpoznat to.

Co nám tato práce může dát? To zjišťujeme během ní, v jejím průběhu, v setkáních s umírajícími. Chtělo by se říci, že mění náš hodnotový systém, žebříček hodnot. Ale je tomu opravdu tak? Nebo nás daleko spíše ujišťuje o tom, že je náš žebříček dobře postavený, když na samém vrcholu je láska? Tato práce relativizuje mnohé věci, kterým jsme v životě přikládali důležitost. Ukazuje nám cestu k sobě, k nám samým. Ta práce dává našemu životu smysl a hloubku, hluboký ponor. Dotýkáme se věčnosti, nalézáme opravdovost a autenticitu.

Mluvit s druhými

Hospicové hnutí nemůže být bez komunikace, rozhovoru. Musíme mluvit, a domluvit se, jedni s druhými. Potřebujeme profouknout komunikační kanálky, zanesené předsudky. Potřebujeme se navzájem povzbuzovat: k odvaze zabývat se věcmi, které jsou na první pohled jen těžké a smutné. Nevyhneme se pak otázkám, které se vzápětí vynoří a které se, poněkud překvapivě, točí spíše kolem našeho života a jeho smyslu, než kolem smrti. Tyto rozhovory, poněkud nepřesně označované jako dialog s veřejností, tu a tam něčím pohnou. Takové pohyby, často skryté, pomáhají rozhýbat větší či menší část společnosti. Jsou předpokladem změny, posunu k lepšímu, hlubšímu, lidštějšímu způsobu našeho žití „tady a teď“. Prospívají společnému růstu.

Rozhovor na veřejnosti, nebo lépe „uvnitř“ veřejnosti, se HHV snaží vyvolávat od počátku, od svého založení v roce 2000. Od počátku se také potvrzuje, že je to rozhovor odlišný od běžných „public relations“. Tato odlišnost tkví ve dvou rysech, které lze na hospicovém tématu dobře vidět. Za prvé, téma smrti, spojené s tématem nemoci, samoty nebo stáří, se týká každého člověka. Za druhé, toto téma, je-li uchopeno opravdově, neumožňuje vyhnout se základním existenciálními otázkám našeho osobního života. To často vyžaduje bolestivou a namáhavou revizi mnoha zažitých stereotypů našeho bytí. Ani tuto absolutní univerzálnost ani tuto osobní naléhavost většina veřejných témat nemá.

Výsledky naší práce

Osvěta a kontakty s veřejností

- HHV vydalo výroční zprávu za rok 2002.
- HHV publikovalo (nebo bylo o HHV publikováno) 5 článků v českém lokálním tisku a 1 článek v českém regionálním tisku.
- HHV se zúčastnilo 1 rozhlasového vysílání (40-ti minutový pořad, ČR-6).
- HHV připravilo, ve spolupráci s o.s. Klub Sluníčko –Unijazz a NROS kulatý stůl pro lokální NNO na téma: Pozice české NNO před vstupem a po vstupu do EU.
- HHV uspořádalo II. ročník cyklu přednášek pro veřejnost (Hospicové večery).
- HHV uspořádalo Večer pro HHV (setkání s dárci, sympatizanty a zástupci partnerských org., spojené s benefičním prodejem výtvarných děl, viz str. 21).
- HHV připravilo text preambule pro Statut hospice Citadela ve Val. Meziříčí.
- HHV se aktivně zúčastnilo 2 pracovních setkání, 2 besed a 1 konference.
- HHV se zúčastnilo Focus group výzkumu na téma „Dobrá smrt aneb překážky a perspektivy rozvoje paliativní péče v ČR“.

II. ročník Hospicových večerů

Z přednášky MUDr. Ivany Staré

(foto Daniela Ženatá)

V listopadu roku 2003 uspořádalo HHV II. ročník cyklu přednášek pro veřejnost, nazvaný již tradičně Hospicové večery. Cyklus, uskutečněný ve spolupráci s Novoměstskými sociálními službami, proběhl v Domě s pečovatelskou službou v Novém Městě na Moravě a měl následující program:

1. přednáška:

Možnosti a limity domácího hospice – zkušenosti z ročního provozu

MUDr. Marie Goldmannová

Domácí hospic CESTA DOMŮ, Praha

2. přednáška

Co můžeme v nemoci

MUDr. Ivana Stará

odborná pracovníce pro psychosociální péči a garant dobr. prog., FN Motol, Praha

„Skrze hospicové hnutí se mění povědomí lidí. Mám za to, že hospicové hnutí činí společnost lidštější. Můj učitel kdysi řekl, že hodnota společnosti spočívá v tom, kolik lidí na okraji v ní nalezne dobré místo. V tomto smyslu si také já myslím, že společnost má hodnotu tehdy, když v ní lidé v utrpení, nemoci, bolesti a umírání dostanou své lidské místo.“

Ingo Sperl, Hospiz-AG, Reutlingen

Neviditelný svět

Jednou z prvních klientek poradny HHV byla truchlící žena středního věku, které zahynula dospělá dcera při havárii dálkového autobusu. Paní Dagmar nám dala fotografii, kterou vidíte na této stránce. Je na ní jméno její dcery, anděl a dům. Obrázek zůstal, snad náhodou, na špatně smazané tabuli někde v učebně. Je v něm bolest a naděje. Katka nežije, to je velká bolest paní Dagmar. Katka je s anděly u Boha, to je velká naděje paní Dagmar. Vedle stojí dům, to je život a dílo, které má paní Dagmar před sebou. Bolest a naděje, jinak neviditelné, jsou na fotografii vidět. O této viditelné neviditelnosti chceme teď něco říci. Děkujeme paní Dagmar za ten obrázek i za její důvěru.

Truchlícímu člověku můžeme a máme nabízet svoje chápaní srdce. Srdce soucitné, nikoliv litující. Můžeme se snažit porozumět žalu, který není našim žalem. Zaslechneme jenom ozvěnu a zahlédneme jenom odlesky. Bolest duše je pro nás neviditelná a my, jako naslouchající a doprovázející přátelé, s tím musíme počítat. Ve svém žalu, v žalu, který je až vespod, na dně, v nejhlubší hlubokosti milující a zarmoucené duše, zůstane pozůstalý sám.

Stejně je to s nadějí. S tou, kterou truchlící člověk má nebo kterou hledá. Jsou to opět záblesky, šumění, jakési vanutí z budoucnosti směrem k němu a směrem k nám. Jen tušíme, nahmatáváme neviditelné obrysy naděje. Někdy si vzájemně rozumíme, můžeme se v jeho zármutku spolu setkat, ale my, kdo jsme okolo, zůstaneme vždycky před branami. Do hlubiny zarmoucené duše nám sestoupit dovoleno není. V hloubi svého žalu zůstává člověk sám. On je sám a my chceme tolik pomoci. Skláníme se nad zarmouceným a chceme být s ním.

Vždycky ale dojdeme k hranici, za kterou nemůžeme. K ní se přiblížit lze, dále už se nesmí. Tam, někde dole, je člověk sám se svou existencí, s Bohem, se svým steskem a vzpomínkami, bolestí a nadějí.

Hlubokou bolest a hlubokou nadějí nesdělíme, zůstane neviditelná. Tento druh samoty ale není zlý. Zlá je osamělost, opuštěnost, když zůstaneme „jako kůl v plotě“, když o nás nikdo nestojí a když nemůžeme nikomu nic nabídnout. Není zlé, že je v nás prostor, naše „já“, kam je ostatním vstup zakázán. Není to zlé, ale je to těžké. Tam si musíme pomoci sami, tam se rozhoduje o tom, kdo jsme a jací jsme, tam vznikají vášně, touhy, víra. Tam jsou s námi navždy naši zemřelí. Tam se vyrovnáváme a smiřujeme s jejich pozemskou smrtí. Tam nabíráme síly k životu bez nich. Tam nacházíme smysl svého života po jejich smrti. Tam najdeme sílu vyjít z hlubokosti ven. Do světa, do života, k lidem. Odtud můžeme pomáhat těm, ke kterým ještě nikdo nesestupuje.

Přeje me paní Dagmar, a všem truchlícím, aby se jim podařilo zůstat uvnitř a vyjít ven.

Poradna HHV poskytuje pomoc a podporu rodinám nemocných a zemřelých lidí. Tento druh poradenství je důležitou složkou komplexní hospicové péče. Ukazuje se, že největší potenciální potřeba a poptávka je u rodin v období po sdělení nepříznivé diagnózy jednomu členu rodiny a u pozůstalých.

HHV nabízí klientům terapii zármutku, která má charakter sociální a psychologické podpory. Nekomplikované truchlení, tj. takové, které nevede k depresím, psychosomatickým potížím apod., je možné touto formou dobře zvládat. Základní dovednosti neprofesionálního terapeuta však musí být dobrá představa o mezích, za kterými už laická pomoc nestačí a kdy je třeba klientovi doporučit odbornou psychologickou nebo psychiatrickou pomoc. Síť kontaktů na odborníky tvoří základní inventář poradny.

Výsledky naší práce

Poradana HHV

- **HHV** začalo nabízet službu poradenství rodinám nemocných a zemřelých
- **HHV** poskytlo v rámci tohoto poradenství 214 intervencí (schůzek, telefonních rozhovorů, dopisů, e-mailů)

Partnerství s jinými organizacemi

V roce 2003 HHV spolupracovalo s několika organizacemi a s řadou jednotlivců. Za zvláštní zmínku stojí dva nové kontakty a jedno několikaleté partnerství:

- 1) s **občanským sdružením Cesta domů**. Se zájmem se setkala přednáška MUDr. Marie Goldmannové z Cesty domů v rámci Hospicových večerů 2003. Pražské sdružení pomáhá HHV v oblasti metodiky i praxe domácí hospicové péče a koordinuje hospicové, zejména „mobilní“ aktivity v ČR.
- 2) s **hospicem Citadela** ve Valašském Meziříčí. Vedení Diakonie ČCE se obrátilo na HHV se žádostí, aby HHV připravilo text preambule pro vznikající Statut hospice Citadela (viz níže).
- 3) s německým **spolkem Hospiz-AG** a s farářem **Ingo Sperlem**. Tato spolupráce má pro HHV velký význam. V roce 2003 podaly obě organizace společný projekt k Nadaci Roberta Bosche. Pan Ingo Sperl začal shromažďovat finanční prostředky na koupi automobilu pro HHV.

STATUT Diakonie ČCE – hospic CITADELA

Preambule

Hospic je místo, které slouží k životu

- *Je určen především lidem, jejichž zdravotní stav je podle současných znalostí takový, že nelze očekávat dlouhé trvání života*
- *Svým klientům (dále „hostům“) poskytuje paliativní lékařskou péči. Pastorační péči nabízí hostům i jejich blízkým. Odborně usiluje o tišení bolesti jak fyzické, tak i duchovní, psychické a sociální.*
- *Nabízí službu doprovázení v umírání hostům, ale i blízkým umírajícího tak, aby nikdo nezůstal sám a opuštěn. Při doprovázení počítá s pomocí dobrovolníků.*
- *Umožňuje rodinným příslušníkům a přátelům hostů, aby svým milým byli nablízku v kteroukoli denní i noční dobu.*
- *Vytváří prostor bezpečí a pokoje, ve kterém je možné svobodně mluvit o posledních věcech člověka.*
- *Zve všechny bez rozdílu názorové orientace a vyznání. Nikoho nábožensky nepřesvědčuje, nikomu nevnucuje křesťanskou víru.*
- *Usiluje o to, aby čas umírání a smrti byl vnímán jako čas, který patří k životu jako jeho neoddelitelná a vzácná součást, jež může být prožita plně, pokojně a smířeně. Chce, aby se tak dělo v lásce a pravdě.*

Úryvky z dopisů pro HHV, které nás nemohou netěšit:

„... Je až neuvěřitelné, co všechno se už vašemu sdružení podařilo uskutečnit. Víte dobře, že přednáším ve spoustě měst a městeček po celé republice i mimo ni. Setkávám se občas s podobnými aktivitami jako kdysi v Novém Městě na Moravě. Ty jdou ale často do ztracena jakmile zjistí, že nemají reálnou šanci vybudovat ve své obci „kamenný“, tedy lůžkový hospic. Vy jste zářnou výjimkou. Nedali jste se odradit a dokázali jste problém velmi šťastně a velmi šikovně uchopit z jiného konce. Velice si také cením skutečnosti, že se neuzavíráte, ale spolupracujete s podobnými aktivitami. Dík za všechno, co děláte a ať se vám i nadále daří. Bez lidí jako jste vy, bych si hospice mohla leda namalovat na papír.“

MUDr. Marie Svatošová, v Praze 24.6.2003

„... Na HHV si cením jedné věci. Je to snaha uchopit problém v jeho celistvosti. Tedy nejen doprovázení umírajících, ale rozvoj velmi systémové podpory všem aktérům ‚hospicové situace‘, především rodině.“

PhDr. N. Špatenková, Ph.D., v Olomouci 28.6.2003

Přehled partnerských organizací v roce 2003

- HHV spolupracovalo v praktické hospicové péči s těmito partnery:
 - DD Mitrov
 - Léčebna Buchtův kopec
- HHV spolupracovalo v oblasti metodické a vzdělávací s těmito partnery:
 - Hospiz – AG z Reutlingen a evangelický farář Ingo Sperl, Německo
 - Občanské sdružení Cesta domů, Praha
 - HESTIA –Národní dobrovolnické centrum, Praha
 - Občanské sdružení TŘI, Čerčany
 - Město Nové Město na Moravě a Novoměstské sociální služby
 - KrÚ kraje Vysočina
 - Hospicové hnutí – Tábor.
 - Hospic Citadela ve Valašském Meziříčí
 - Supervizoři HHV (MUDr. O. Sláma, PhDr. N. Špatenková, Ph.D., Mgr. R. Sukupová)
 - MUDr. Marie Svatošová
- HHV přijalo finanční podporu od partnerů, kteří jsou uvedeni na str. 24. a 25.

Zpráva o práci předsednictva

Práce předsednictva HHV, jako výkonného orgánu sdružení, byla v daném období zaměřena především na:

- a) řízení organizace (management), což znamená:
 - usilovat o profesionalitu řízení organizace
 - reagovat na měnící se podmínky v neziskovém sektoru (vstup ČR do EU)
 - zajišťovat udržitelné financování stabilního chodu a rozvoje sdružení
 - podávat, vést a vyhodnocovat projekty
 - systémově spolupracovat se sponzory
 - zavést podvojný účetnictví
 - mít vlastní kancelář (pronájem kanceláře HHV od 1.1. 2003)
 - shromáždit finanční prostředky na zakoupení služebního automobilu
- b) koncepční práci, což znamená:
 - mít přehledné a reálné cíle (viz str. 26)
 - mít jasno v tom, jak je naplňovat (konceptce a metodika pro jedn. cíle)
 - mít jasno v tom, jak vše organizačně, personálně a finančně zajistit
- c) personální práci, což znamená:
 - rozšiřovat skupinu dobrovolníků a systematicky s ní pracovat
 - budovat členskou základnu a udržovat s ní pravidelný kontakt
 - posílit lidské zdroje (od r. 2003 má HHV 2 zaměstnance)
- d) organizaci praktické služby, což znamená:
 - využívat vybudovanou organizaci, vypracovanou koncepci a dostupné lidské zdroje k rozvoji služby doprovázení umírajících a jejich rodin

Kancelář HHV.

(foto V. Hrouda)

Večer pro HHV

HHV si zakládá na dobrých vztazích se sponzory. Nejenom proto, že sponzoři finančně podporují činnost sdružení. Svou pomocí spojují své jméno s občanskou organizací, staví se za ni, angažují se v její prospěch. HHV nabízí svým partnerům protichodnotu: možnost podílet se na společensky prospěšném programu.

I v roce 2003 HHV takovou podporu u firem a jednotlivců nacházelo. Je příjemné konstatovat, že spolupráce se sponzory má vzrůstající tendenci: rozšířil se okruh dárců, výše darů se oproti roku 2002 zvýšila o 50%.

V listopadu uspořádalo HHV setkání se svými sponzory. Smyslem „Večera pro HHV“ bylo informovat hosty o cílech a výsledcích práce sdružení a poděkovat jim za pomoc. Setkání se konalo v prostorách novoměstského Domu s pečovatelskou službou. Pozvání přijali rovněž zástupci partnerských organizací, zejména DD Mitrov, Léčebny Buchtův kopec, Krajského úřadu kraje Vysočina, města Nového Města na Moravě a HESTIA – Národního dobrovolnického centra.

Přednáška předsedy HHV. (foto D. Ženatá)

Kuloáry Večera pro HHV.

(foto D. Ženatá)

Hlavním bodem programu byla vernisáž výstavy obrazů, grafik, fotografií a plastik z dílny 15 českých výtvarníků. Vystavením svých prací a jejich prodejem v průběhu večera HHV podpořili: C. Bauer, J. Čejka, R. Magniová, J. Odvárka, M. Roštínský, M. Sláma, V. Sokol, V. Staňková, J. Svoboda, J. Šalamoun, B. Šalamounová, J. Štourač, K. Zeman, J. Zezula a V. Zikmund. Ochota prodávajících, kupujících i těch, kteří se přišli pouze ze zájmu podívat, je pro HHV cenná.

Finanční zpráva

Výkaz zisku a ztráty

číslo účtu	Název ukazatele	Hlavní činnosti
501	Spotřeba materiálu	59 195,-
511	Opravy a udržování	798,-
512	Cestovné	28 604,-
513	Náklady na reprezentaci	8 991,-
518	Ostatní služby	86 980,-
521	Mzdové náklady	229 329,-
524	Zákonné sociální pojištění	73 482,-
527	Zákonné sociální náklady	810,-
538	Ostatní daně a poplatky	440,-
549	Jiné ostatní náklady	9385,-
	Účtová třída 5 celkem	498 014,-
602	Tržby z prodeje služeb	9 200,-
644	Úroky	135,-
649	Jiné ostatní výnosy	151 697,-
682	Přijaté příspěvky	226 779,-
684	Přijaté členské příspěvky	9 500,-
691	Provozní dotace	65 000,-
	Účtová třída 6 celkem	462 311,-
	Hospodářský výsledek před zdaněním	-35 703,-
	Hospodářský výsledek po zdanění	-35 703,-

Rozvaha

aktiva	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. Stálá aktiva	0,-	18 000,-
Umělecká díla a předměty	0,-	18 000,-
B. Oběžná aktiva	229 280,-	213 456,-
Poskytnuté zálohy na zásoby	0,-	12 000,-
Jiné pohledávky	0,-	30 000,-
Pokladna	3 108,-	26 938,-
Bankovní účty	226 172,-	125 618,-
Krátkodobý fin. majetek	229 280,-	152 556,-
Příjmy příštích období	0,-	18 900,-
úhrn aktiv	229 280,-	231 456,-

Pasiva		Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A.	Vlastní zdroje krytí aktiv	212 514,-	194 811,-
	Vlastní jmění	212 514,-	230 514,-
	Účet hospodářského výsl.	0,-	-35 703,-
	Hospodářský výsledek	0,-	-35 703,-
B.	Cizí zdroje	16 766,-	66 645,-
	Zaměstnanci	10 296,-	21 852,-
	Závazky soc. zab. a zdr. poj.	5 900,-	12 803,-
	Ostatní přímé daně	570,-	1 990,-
	Jiné závazky	0,-	30 000
úhrn pasiv		229 280,-	261 456,-

Stav a pohyb majetku a závazků		Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
	Stálá aktiva	0	18
	Oběžná aktiva	229	213
	z toho finanční majetek	229	153
	pohledávky	0	42
	přechodné účty	0	18
	Majetek	229	231
	Závazky	17	66
	Vlastní zdroje	212	195

v tisících Kč

Celková bilance peněžních prostředků

Počáteční stav k 1.1.2003	229 280,-
Příjmy v roce 2003	413 414,-
Výdaje v roce 2003	- 490 138,-

Konečný zůstatek peněžních prostředků 152 556,-

Příjmy		Výdaje	
Granty, dotace	217 300,-	Doprovázení	19 171,-
Dary	176 779,-	Dobrovolnický program	43 220,-
Členské příspěvky	9 500,-	Vzdělávání veřejnosti	30 319,-
Tržby z prodeje služeb	9 200,-	Nákup vybavení	24 868,-
Jiné výnosy	500,-	Zaměstnanci	267 242,-
Úroky	135,-	Provoz	70 966,-
		Ostatní	33 997,-
Příjmy celkem	413 414,-	Výdaje celkem	490 138,-

Přehled přijatých grantů a dotací

Úřad práce ve Žďáře n/S	132 300,-
kraj Vysočina (Fond Vysočiny)	50 000,-
Penzijní fond České pojišťovny	20 000,-
město Nové Město na Moravě	15 000,-
Granty a dotace celkem	217 300,-

Přehled darů nad 5 000,- Kč (včetně)

DataLite, spol. s.r.o., Praha	32 000,-
RNDr. Martin Melín	15 000,-
Občanské sdružení podnikatelů Nového Města na Moravě	12 075,-
Lékárna u Salvátora, Nové Město na Moravě	10 000,-
Jiří Štourač, Nové Město na Moravě	10 000,-
Enpeka s.r.o. Žďár n/S	10 000,-
Emeran 1860, s.r.o., Most	10 000,-
Jan Svoboda, Radňovice	6 000,-
Medin a.s., Nové Město na Moravě	5 555,-
Karel Zeman, Praha	5 100,-
MOD Elektronik, Nové Město na Moravě	5 000,-
Jan Odvárka, Svatka	5 000,-
Ing. Kateřina Nováková, Praha	5 000,-
Dary nižší a anonymní	46 049,-
Dary celkem	176 779,-

Účetnictví HOSPICOVÉHO HNUTÍ – VYSOČINA vedla v roce 2003 účetní firma Ing. Milan Dvořák.

Poděkování

za podporu finanční:

Velvyslanectví
Nizozemského
království

Fond
Vysočiny

Město Nové
Město n. M.

ZDAS

PENZIJNÍ FOND
ČESKÉ POJIŠŤOVNY

Emeran
1860

firmy: AUSTRINO – Alice Hrdá, DENTIN - Libuše Havlíčková, DISPERGA, spol. s.r.o., ENPEKA spol. s.r.o., AUTODÍLY - Josef Košík, Konzum – Alena Buchtová, Lékárna u Salvátora, MEDIN a.s., MOD Elektronik, Železářství – Pavel Neuman, Oční optika – Olga Petříková

organizace: Úřad práce ve Žďáru nad Sázavou, Občanské sdružení podnikatelů Nového Města na Moravě, FS ČCE Telecí

jednotlivci: Ing. C. Bauer, MUDr. J. Borská, Mgr. E. Čašková, V. Hroudová, L. Lorencová, J. Nosková, R. Magniová, RNDr. M. Melín, Ing. K. Nováková, J. Odvárka, M. Sláma, Mgr. R. Sukupová, J. Svoboda, J. Štourač, K. Zeman

za podporu formou koupě výtvarných děl, vystavených v průběhu Večera pro HHV děkujeme: Mgr. J. Bínovi, firmě ENVIGEST, s.r.o, J. Havlíčkové, firmě HB Nars, Lóži Most, RNDr. M. Melínovi, MUDr. B. Novákovi, E. Pelánové, Ing. M. Petrové, MUDr. O. Pražanovi, Bc. D. Šindlerové, JUDr. V. Švarcové, M. Uhlířové

za podporu nefinanční:

lektoři: Mgr. M. Erdinger, MUDr. M. Goldmannová, L. Houšťová, MUDr. I. Stará, MUDr. M. Svatošová

supervizoři: PhDr. N. Kubičková - Špatenková, Ph.D., MUDr. O. Sláma, Mgr. R. Sukupová

organizace: LTRN a LDN Buchtův kopec (zejm. MUDr. P. Petřů a J. Havlíčková), Domov důchodců Mitrov (zejm. Z. Cimbálníková a D. Horká), HESTIA – Národní dobrovolnické centrum, Domácí hospic Cesta domů, ÚP Žďár n/S (zejm. ThDr. V. Pavlosek a J. Klementová), KÚ kraje Vysočina, Novoměstské sociální služby (zejm. M. Scheibová), FS ČCE v Novém Městě na Moravě (dále NMnM), Město NMnM, SOŠ a SOU dopravy a služeb v NMnM, Novoměstská kulturní zařízení, ZUŠ Jana Štursy NMnM, Horácké muzeum v NMnM, Dům kultury Žďár n/S

výtvarníci: Ing. C. Bauer, J. Čejka, R. Magniová, J. Odvárka, M. Roštínský, M. Sláma, M. Smolík, V. Sokol, V. Staňková, J. Svoboda, J. Šalamoun, B. Šalamounová, J. Štourač, K. Zeman, J. Zezula, V. Zikmund

firmy: JUKI-sítotisk (zejm. J. Kizeková), ENVIGEST, s.r.o.

jednotlivci: J. Bílá, A. Bryson Ph.D., J. Čejka, JUDr. D. Dolejská, I. Fiala, J. Fousek, M. Gregorová, A. Hroudová, Ing. P. Janoušek, J., T., A., M. Kondýskovi, Mgr. D. Kutílková, RNDr. M. Melín, M. Pelikán, M. Smetanová, V. Staňková, M. Svíbová, A. Teplá, D. Tisovská, I. a V. Vavříčkovy, K. Vytláčilová, Š. a V. Zikmundovi, J., F. a K. Ženatí

HHV děkuje všem, kteří naše sdružení v roce 2002 podporovali, včetně těch, kteří si nepřáli být jmenováni, a těší se na další spolupráci s nimi.

Zvláštní dík patří panu Dr. Ingo Sperlovi a partnerské organizaci Hospiz-AG Region Reutlingen za vytrvalou a přátelskou podporu naší práce.

Cíle HHV v roce 2003 a pohled dopředu

Cíle HHV pro rok 2003 uvádíme, úmyslně, až na konci výroční zprávy. Je to proto, že jsme tentokrát chtěli čtenářům předložit zprávu, zachycující obsah a smysl hospicové práce. Přehledy cílů, úkolů a výsledků, ve výročních zprávách obvyklé, jsme nevynechali, ale dali více dozadu nebo pod čáru.

Hlavní, dlouhodobý a široký cíl HHV byl i v roce 2003 tento: usilovat o snesitelnější život v prostředí nemoci, umírání a osamělosti, a to ve zdravotnických a sociálních zařízeních i doma pro všechny dotčené aktéry.

Specifické cíle HHV pro rok 2003 byly stanoveny takto:

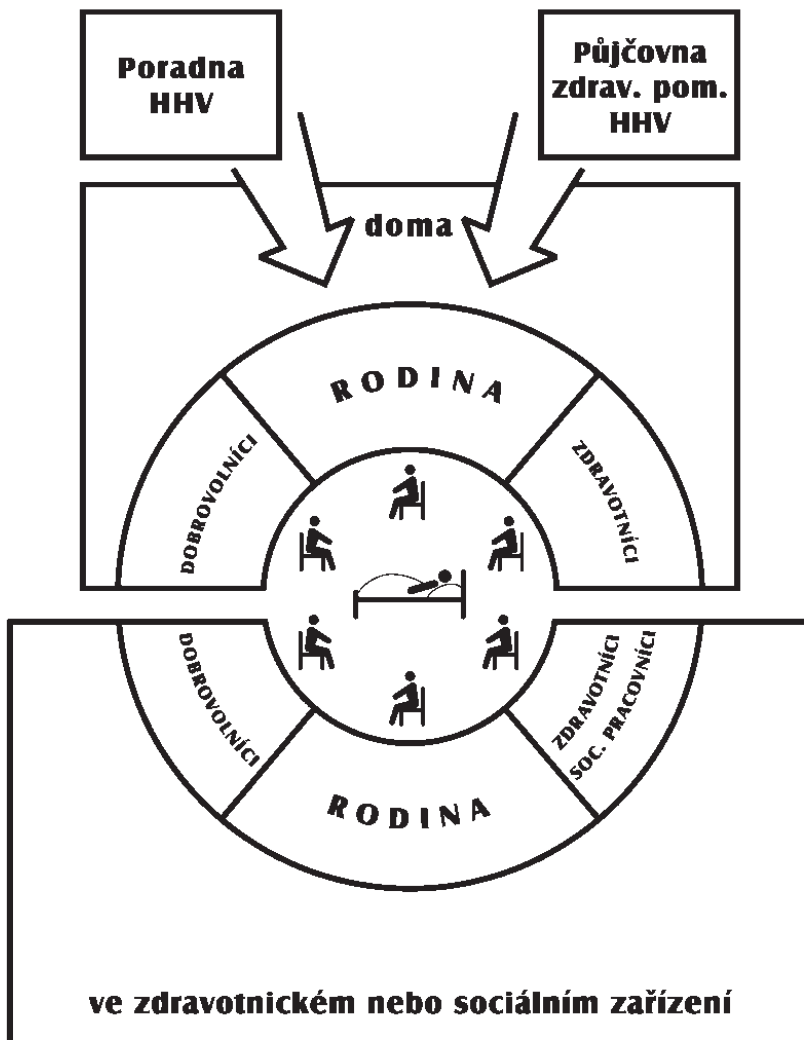
- Cíl I: Přispět ke zlepšení sociálně-psychické péče o nemocné, umírající a osamělé lidi, zejména seniory.
- Cíl II: Pomáhat jejich blízkým, tj. rodinným příslušníkům a přátelům, truchlícím i pozůstalým v rámci poradny HHV.
- Cíl III: Rozvíjet dobrovolnictví.
- Cíl IV: Usilovat o změnu postojů veřejnosti ve vztahu k umírání, ke smrti a k truchlení.

Jak se tyto cíle dařilo nebo nedařilo naplňovat, je popsáno na předcházejících stranách. Nad lze celoroční práci shrnout i takto: HHV se v nelehkém, konkurenčním prostředí českého neziskového sektoru udrželo a zase o něco více stabilizovalo. HHV vykonalo důstojný díl práce v souladu se svou dlouhodobou programovou orientací.

Již ke konci roku 2003 a v prvním čtvrtletí roku 2004, kdy byla připravována k tisku tato výroční zpráva, rostl význam propojenosti jednotlivých cílů. Dobrovolnictví nelze oddělit od doprovázení nemocných a umírajících lidí. Doprovázení nelze oddělit od poradny pro rodiny doprovázených. Komunikaci s veřejností nelze oddělit od dobrovolnického programu. A tak dále. Hospicové služby, které HHV poskytuje, směřují ke komplexnosti. Jsou zárodkem nabídky komplexní zdravotnicko-sociální služby.

Jako potřebné se ukazuje souběžné rozvíjení dobrovolnické práce v zařízeních a doma, v domácnostech. V roce 2004 bude HHV usilovat o užší spolupráci personálem DD Mitrov a LDN Buchtův kopec. Pokusíme se učinit první kroky, potřebné k „rozjezdu“ mobilního, domácího hospice. Jedním krokem bude zřízení půjčovny zdravotnických pomůcek. Ve zjednodušené podobě je projekt rozvoje komplexních hospicových služeb HHV znázorněn na protější stránce.

Projekt HHV na rozvoj komplexní hospicové péče na Novoměstsku

HOSPICOVÉ HNUTÍ - VYSOČINA základní charakteristika sdružení – rok 2003

sídlo: Nové Město na Moravě, Žďárská 68
IČO: 70803978
bankovní spojení: GE Capital Bank, č. účtu: 155665103/0600
předseda: RNDr. Vojtěch Hrouda, Ph.D.

členové – fyzické osoby:

Jana Bílková	Ludmila Fousková
Mgr. Eva Havlíková	RNDr. Vojtěch Hrouda, Ph.D. *
Anna Janů	Iva Kondýsková *
Libuše Korbičková	Libuše Králíková
RNDr. Martin Melín *	MUDr. Eva Pelikánová *
Mgr. Milena Petrová *	Mgr. Hana Pfannová
MUDr. Rostislav Stríž	Vojtěch Zikmund
Ing. Daniela Ženatá *	Mgr. Daniel Ženatý

(hvězdičkou jsou označeni členové předsednictva v roce 2003)

členové – právnické osoby: **Diakonie ČCE – středisko v Myslibořicích**
zaměstnanci: **RNDr. Vojtěch Hrouda, Ph.D.**

koordinátor dobrovolníků:
dobrovolníci:

Iva Kondýsková (nastoupila v říjnu 2003)
Iva Kondýsková
Ludmila Fousková
RNDr. Vojtěch Hrouda, Ph.D.
Iva Kondýsková
Libuše Korbičková
Libuše Králíková
MUDr. Eva Pelikánová
Ing. Milena Petrová
Mgr. Hana Pfannová
Ing. Daniela Ženatá
Mgr. Daniel Ženatý

kontakty adresa: **Žďárská 68, 592 31 Nové Město na Moravě**
tel.: **566615198, 732228001**, e-mail: **vojtech.hrouda@quick.cz**
internetové stránky: **hhv.nmmn.cz**

Výroční zpráva 2003
vydalo: HOSPICOVÉ HNUTÍ – VYSOČINA
tisk: SURSUM, Cáhlovská 162, 666 01 Tišnov, náklad: 800 ks
Nové Město na Moravě, Česká republika
duben 2004